

Hlučínské tradice a zvyky v literatuře – Advent

Čechové v Pruském Slezsku

Jan Vyhlídal

Nákladem Viléma Povondry, Kroměříž 1900

Úryvek z kapitoly, v níž se autor věnuje tradicím a zvykům na Hlučínsku v období adventu.

Upraveno

Str. 35–36

Advent byl a částečně jest dobou přástek. Druhdy na advent se děvuchy těšily, že se nazpívají a „nabají“ dosyta, a pak že vyzvědí, odkud galána dostanou a jakého.

Posud někde plotem chvějíce na svatém Ondřeji vyzvídají budoucnost řkouce: Ondřejů, Ondřejů, ja ti plot chvěju a poviz mi tež ty, kterého dostanu. (Z Kravaře).

Jiné zase lily kuličky z olova a házely je přes střechu. Kam zapadla kulička, odtud přijde jistě galán. (Ze Štěpánkovic).

Přidky radily hospodářům, jak jest ticho na sv. Ondřeje, by našili hojně lnu, že se urodí. (Z Oldřišova).

Přidky na sv. Ondřeje odhalují závoj s budoucností ještě takto: na stůl položí hromádku hlíny, nedaleko chléb a ještě dále peníze. Všechny až na jednu odejdou za dveře; přítomná děvucha v jizbě pokryje hlínu, chléb a peníze třemi hrnký, pak zavolá družky a ty volí si hrnký dle libosti. Když se tak stalo, odstavuje je jedna z nich: která uzří pod svým hrnkem peníze, raduje se, neboť dostane bohatého muže, která chléb, nermoutí se, vždyť bude míti božího daru v hojnosti, která však uvidí hlínu, hrůzou se otřese, že smrt' brzo pro ni si přijde. (Z Oldřišova).

Při přidkách se vyvádějí ještě jiné kousky např. tahaly losy, která vytáhla ten pravý, musila někam jíti do pole za tmy, aby ukázala, že se nebojí. Jak ukončily přidky předivo, „hotovaly se mrviocha“ v masopustě; snesly totiž mouky, másla, mléka a z toho si napekly pečiva. Při tom se zpívalo a tančilo. (Z Kobeřic).

Přidky sobě též v advent vypravovaly, co se jim snilo ve čtyři neděle adventní, to prý se ve čtvrtích roku vyplní.

Na sv. Barborku, poloviční to svátek, a sv. Valentínka se nepřadlo, neboť se hospodyně bály, že se jim nalíhnou „krkohlavé“ husy, nemohoucí krku vzpřímíti. Sv. Barboru uctívají jako patronku dobrého skonání, jež vyprošuje zaopatření sv. svátostmi, a sv. Valentina jako pomocníka od

nemoci vředové (padoucnice). Obyčej na sv. Barborku strkati halouzky třešňové do vody, aby rozkvetly na Boží narození, objevuje se též na Prusku.

Svatý Mikuláš rovněž chodí v průvodě „anjela a zlého“. „Zlý“ třímá v ruce vidle, oblečen jest do obráceného kožichu a opásán řetězem.